

Posudek vedoucí bakalářské práce Kataríny Ganobčíkové

Vplyv prírody na charakter a vývoj postáv v diele Cira Alegríu La serpiente de oro

Peruánek Ciro Alegría je jedním z předních představitelů hispanoamerického regionalismu. Tento směr první poloviny 20. století zpracovával témata spjatá s určitou lokalitou/přírodním prostředím/historickou událostí apod., ovšem tak, že z lokálního činil problematiku univerzální, schopnou oslovit čtenáře i mimo hispanoamerický region. Je to tedy období, kdy hispanoamerická próza nabízí témata, která budou zásadní pro řadu děl 20. i 21. století a která se dokonce stanou určitými topoi. Zmiňme např. román pralesa, román mexické revoluce, dichotomii civilizace a barbarství... V neposlední řadě je to doba, kdy do literárních textů vstupují jako zásadní postavy indiáni – již ne v romantické podobě pitoreskní, exotické figurky, ale jako nedílná součást populací (samozřejmě především v určitých zemích), která je marginalizována a jejíž osud úzce souvisí se snahami o modernizaci jednotlivých hispanoamerických států; tak se rodí politicko-společenský i umělecký směr indigenismus, který usiluje (s větším či menším úspěchem) o to, dát konečně indiánského obyvatelstvu hlas a pochopit jeho mentalitu (mluví se např. o *dostatečné blízkosti*).

Právě Ciro Alegría je autorem vrcholného indigenistického románu *El mundo es ancho y ajeno* (1941), pro nějž je znám především. Ovšem bez povšimnutí by neměla zůstat ani jeho další díla – čehož důkazem je i bakalářská práce Kataríny Ganobčíkové.

Zvolila román *La serpiente de oro*, který bývá charakterizován jako román pralesa, ovšem výrazně se zde objevuje i téma indiánů a míšenců. Autorku zajímá ji především vztah mezi přírodou a postavami, které se v ní pohybují. To je samozřejmě téma, které se v případech románů pralesa nabízí; prales totiž nepředstavuje jen scénérii, ale jako by spíše fungoval jako jedna z postav: svým dynamismem, svou silou zásadně podmiňuje život lidí ve své blízkosti a spoluurčuje jejich osudy.

Bakalářská práce má obvyklou strukturu: nejprve nás uvádí do kontextu, posléze se soustřeďuje na daný románový text. Oceňuji ovšem, že autorka úvodní kapitoly pojala velmi stručně a jádro její práce představuje analýza textu, do níž se ovšem promítají i otázky kontextové. Zařazení díla do regionalistického románu nechala až téměř na závěr práce, kde logicky dochází k syntéze zkoumaných prvků a tedy i osobně dosvědčenému názoru, že román splňuje rysy spojované s regionalismem.

Ústřední, šestá kapitola se zaměřuje na analýzu románových postav. K. Ganobčíková je rozdělila na indiány, míšence a kreoly a tato klasifikace – na první pohled vnějšková – se ukazuje jako funkční, protože představitelé jednotlivých kategorií hrají v románu odlišné role.

V centru Alegríova zájmu stojí míšenci, jejichž život je – jak autorka ukazuje – nejvíce spjat s řekou Marañón, která protéká pralesem. Právě oni žijí v osadě Calemar, která představuje ústřední románový prostor. Pojednání o calemarských míšencích je proto vhodně propojeno s tématy smrti, specifického jazyka (Ganobčíková si všímá barevnosti a metaforičnosti) či smyslnosti (a úlohou žen). Jednotlivé otázky by mohly být zpracovány obsírněji a podrobněji (především mestictví jako takové), ale pro účely bakalářské práce považuji jejich nástin za dostačující. V části věnované kreolům/cizincům zase poukazuje na

to, jak se setkání (či střet?) s mocnou přírodou proměňuje.

Katarína Ganobčíková dochází k přesvědčivým a dobře podloženým závěrům: prales v díle Cira Alegrii samozřejmě lze v řadě bodů srovnávat se zobrazením pralesa v dalších ikonických dílech tohoto typu, má však svou jedinečnost. Jeví se místo, které je přes veškeré nebezpečí a divokost i prostorem krásy a harmonie (viz např. citace o věčném rytmu řeky na s. 38). Právě důraz na harmonii je pro autorku klíčový a vztahuje ho k autorově autentické a hluboké znalosti tohoto prostoru. Rovněž zdůrazňuje Alegriovu schopnost vykreslit prostředí velmi realisticky a sugestivně.

Práce se sekundární literaturou je na odpovídající úrovni, autorka se dobře vypořádala i s překlady odborné literatury. Také po stylistické a jazykové stránce je bakalářská práce Kataríny Ganobčíkové zdařilá, umí pěkně formulovat názory a dokládat je citacemi ze zkoumaného díla. A především je vidět, že autorka vychází především z vlastního románového textu, který pečlivě přečetla a poté ho vztáhla k odborné literatuře a dalším románům pralesa. Čtenářský zážitek je v práci jasně patrný a cenný.

Práci tedy jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

Praha, 28. 5. 2020

Mgr. Dora Poláková, Ph. D.